

**การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1**
POLICY EDUCATIONAL MANAGEMENT DEVELOPMENTLIFE SKILL FOR STUDENTS
SUKHOTHAI PRIMARYEDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

สุพัตรา คล้ายยา

Suphattra Klaiya

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: 6533100083@bkkthon.ac.th

Received: June,6 2024

Revised: June,9 2025

Accepted: June,26 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 และ (2) เปรียบเทียบการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรจำนวน 280 คน เป็นครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 162 คนกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน และทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ วิธีดำเนินการวิจัย มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ (2) เปรียบเทียบการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การจัดการศึกษา, การพัฒนา, ทักษะชีวิตของนักเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study education management development life skills for student of policy under the Sukhothai Primary Educational Office Area 1; and (2) compare education management development life skills for student of policy to the Sukhothai Primary Educational Office Area 1, classified by educational level and work experience.

The research was a survey research, The population were 180 teachers, the sample were 162 teachers by opening Krejice Mogan and Stratified random sampling; There were four steps of the methodology; (1) review related literature; (2) construct research instruments; (3) collecting data; and (4)

analysis of data. The instrument for collecting data was five-point scale questionnaire. The statistical use for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and t-test.

The results of research were as following; (1) education management development life skills for student of policy Sukhothai Primary Educational Office Area 1, over all were at high level; and (2) comparison education management development life skills for student of policy under the Sukhothai Primary Educational Office Area 1 classified by educational level and work experience, overall were not different.

Keywords: Education Management, Development, Life Skills, Sukhothai Primary Educational Area Office 1

บทนำ

การจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวด 3 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในมาตราที่ 23 วรรค 5 โดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาในการพัฒนาความรู้และทักษะในการทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข เพื่อพัฒนาเยาวชนเพื่อสร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการเติบโตสู่อนาคตท่ามกลางกระแสของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและซับซ้อน ที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา สภาพสังคมในทศวรรษใหม่ เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม การหล่อหลอมรวมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคนสภาพสังคมในทศวรรษใหม่ เป็นยุคของความเร็วและความเหลื่อมล้ำสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสารที่บุคคลในสังคมจะต้องได้รับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีวิจรรย์ญาณซึ่งจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียน ทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อของบุตรหลานตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่างๆ รอบตัว ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมากทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดีเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558:3-4)

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ที่ต้องสนับสนุนให้สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนในเรื่องของความรู้ และส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในการดำรงวิถีชีวิตที่ผกผันและเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลของการปรับเปลี่ยนของการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ การพัฒนาของเทคโนโลยีที่ไม่มีการหยุดยั้ง ตลอดจนการแข่งขันที่เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคมทั้งในประเทศและจากต่างประเทศที่ส่งผลต่อการดำรงวิถีชีวิตเดิมที่เปี่ยมไปด้วยความเรียบง่ายไปสู่การแข่งขัน แข่งชิง การเอาเปรียบกัน หากสถานศึกษาให้ความสำคัญและเน้นการพัฒนาผู้เรียนพัฒนาให้มีความรู้ มีทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างจริงจัง จะทำให้ ผู้เรียนสามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและเหมาะสมอีกทั้งนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพสุจริตในวิถีการดำรงชีวิตของตนเองได้ตามศักยภาพที่ไม่เบียดเบียนใครซึ่งสะท้อนถึงคุณธรรม จริยธรรมที่ดีตามมา นั่นคือการเป็นผู้ที่มีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีทั้งของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติอีกทั้งเป็นสมาชิกที่ดีของ

สังคมโลก สถานศึกษาจึงต้องจัดกระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพทั้งความรู้ ทักษะชีวิต ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกัน ให้รอดพ้นจากการครอบงำจากกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จากสารสนเทศระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ทำให้ทราบถึงข้อมูลของการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน เห็นได้ว่านักเรียนมีปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อน การดำเนินชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องได้รับการมีวิถีชีวิตในยุคใหม่อย่างมีทักษะชีวิต การดำเนินชีวิตในสังคมประกอบกับการเลี้ยงดูบุตรหลาน ที่ขาดการดูแลอย่างใกล้ชิด รวมถึงการเผชิญกับ สิ่งยั่วยุต่างๆ ความคาดหวังของผู้ปกครอง ก่อให้เกิด ปัญหา ทางด้านการปรับตัว ด้านอารมณ์ จิตใจ ความเครียด ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กติดเกม และ พฤติกรรมทางเพศ การตั้งครมร์ก่อนวัยอันควร หรือจนนำไปสู่ปัญหาการฆ่าตัวตาย การดำรงชีวิตท่ามกลางกระแสที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ทักษะชีวิตจึงมีความสำคัญ เพื่อให้ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข รับมือกับปัญหาต่างๆ ได้ (ฝ่ายทะเบียน : ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2565:5)ประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ว่ามีปัญหาหรือสาเหตุใดที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน และมีแนวทางใดที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในองค์กรวม เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทาง การพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะชีวิตของนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. เปรียบเทียบผลการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

วรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ตามแนวคิดของนักวิชาการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการศึกษา จุลี ศิริชนะโคตร. (2557), ชญาดา คล่องการ และปาริชา นิพพานนท์. (2557), ชยางกูร ช้อยุ่น. (2564)มชาโต มานาบุ. (2559),สุลิพร ดัดงาม.(2558),ปภาวี พิพัฒนลักษณ์. (2557),ปภาวี พิพัฒนลักษณ์. (2557), Cannata, M. (2007), Jansen, A. N. B.(2013), Likert, R. and Likert, J. (1993), Mofrad,S.,Chee,K.F.,Koh,A.E.,& Ikechukwu,U.(2013)โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ขององค์ประกอบ คือ ได้แก่ 1) กล้าท้าทายต่อ กระบวนการ (Challenge the Process) 2) สร้างแรงบันดาลใจวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Inspire a Shared Vision) 3) เพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น (Enable Others to Act) 4) เป็นต้นแบบนาทาง (Model the Way) และ 5) สร้างขวัญและกำลังใจ (Encourage the Heart)

วิธีดำเนินการวิจัย

การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 280 คน

กลุ่มตัวอย่าง ครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้จำนวน 162 คน และทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เปรียบเทียบสัดส่วนตามจำนวนของครูในแต่ละสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำแนกเป็น 1) ระดับการศึกษา 2) ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์พิจารณา คือ

- 5 หมายถึง การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน มากที่สุด
- 4 หมายถึง การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน มาก
- 3 หมายถึง การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน ปานกลาง
- 2 หมายถึง การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน น้อย
- 1 หมายถึง การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน น้อยที่สุด

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดงานวิจัย
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย และองค์ประกอบที่ศึกษา
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในด้านภาษาเนื้อหา หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ
4. นำแบบสอบถามปรับตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC (Item - Objective Congruence Index) พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องจากนั้นพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าระหว่าง 0.67-1.00
5. ปรับแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้วนำไปตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา โดยใช้วิธีการของครอนบาร์ค (Cronbach, 1974) แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92
6. นำไปจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ส่งถึงผู้บริหารในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ทำหนังสือส่งถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปให้ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 กรอกแบบสอบถาม จำนวน 162 ฉบับ

4.3 ผู้วิจัยเก็บและรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง และมาตรวจสอบความถูกต้องให้ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553:103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การพัฒนาทักษะชีวิต
4.51 - 5.00	การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน อยู่ในระดับดีเยี่ยม
3.51 - 4.50	การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน อยู่ในระดับดี
2.51 - 3.50	การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน อยู่ในระดับพอใช้
1.00 - 1.50	การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียน อยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน (n=162)

ข้อ	การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	4.33	0.65	มาก
2.	ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.36	0.60	มาก
3.	ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	4.29	0.62	มาก
4.	ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	4.29	0.66	มาก
รวม		4.32	0.63	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.33$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด และด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน (n=162)

ที่	การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิต ของนักเรียน	ระดับการศึกษา				t	P
		ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญา ตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.	ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	4.28	0.77	4.32	0.64	-0.65	0.55
2.	ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์	4.32	0.67	4.33	0.59	-0.64	0.53
3.	ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	4.35	0.70	4.42	0.49	-0.65	0.56
4.	ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น	4.22	0.80	4.25	0.74	-0.55	0.66
รวม		4.29	0.74	4.33	0.62	-0.62	0.58

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน (n=162)

ที่	การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน	ประสบการณ์ทำงาน				t	P
		1 - 10 ปี		11 ปีขึ้นไป			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.	ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	4.26	0.75	4.33	0.59	-0.64	0.53
2.	ด้านการคิดวิเคราะห์หัดตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	4.34	0.69	4.35	0.70	-0.66	0.55
3.	ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด	4.33	0.70	4.41	0.65	-0.62	0.54
4.	ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น	4.21	0.79	4.26	0.75	-0.58	0.65
รวม		4.29	0.73	4.34	0.67	-0.63	0.57

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเนื่องจากมีการคิดวิเคราะห์ก่อนตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีการควบคุมอารมณ์และความเครียด และสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ส่วนเสีย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอาทิตมณี แยมเกสร (2564) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าผู้ทำแบบสอบถามเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนอยู่ในเกณฑ์มากที่การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อีกทั้งกุลธนา วงษ์เพ็ญ (2562) ศึกษาผลการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต มีทักษะชีวิต มากกว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและป็นดคา นกแก้ว (2562) ได้ศึกษาทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามการประเมินของครูและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สอดคล้องกัน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับ ดีมาก ตามการประเมินของครูผู้สอน พิจารณาเป็นด้านพบว่า ด้านทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้าม วัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการเพิ่มผลผลิตและความรู้รับผิดชอบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความคิดริเริ่มและการขึ้นำตนเอง ตามการประเมินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พิจารณาเป็นด้านพบว่า ด้านทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเพิ่มผลผลิตและความรู้รับผิดชอบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความคิดริเริ่มและการขึ้นำตนเอง และ 2) แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ควรส่งเสริมนักเรียนใน ด้านที่นักเรียนสนใจให้รู้จักตนเอง และZipora, Merav ; & Judy (2005) ได้ศึกษาผลของการฝึกทักษะชีวิตต่อการรับรู้ของครูเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและความเชื่อในความสามารถแห่งตนซึ่งมุ่งเน้นทักษะชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเป้าหมายแห่งชีวิตและการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านการรักษาสุขภาพร่างกายโดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 214 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ 1 คือกลุ่มครูที่ไม่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มครูที่ได้รับการฝึก 1 ปี และกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มครูที่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต 2 ปี ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มครูที่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต 2 ปี มีระดับคะแนนในการรับรู้สภาพแวดล้อมและคะแนนในการเชื่อความสามารถแห่งตนมากกว่ากลุ่มอื่นจากแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาทักษะชีวิต ผู้รายงานได้นำกรอบแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการดำเนิน กิจกรรม การพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งขับเคลื่อนผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยการจัดการเรียนการสอนใน สาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และการฝึกปฏิบัติจากกิจกรรม ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมอีกทั้ง Edversden (2001) ได้ศึกษา ความรู้ด้านทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งในเขตเมืองและเขตนอกเมืองในอิสลินอย์ โดยวัดอุประสงค์ของการศึกษาเพื่อวัดระดับความรู้ด้านทักษะชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาทั้งในเขตเมืองและนอกเมืองผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนทั้งในเขตเมืองและนอกเมืองมีความรู้ด้านทักษะชีวิตอยู่ในระดับต่ำและเพศไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้ด้านทักษะชีวิต

ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยรวม และรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน นั้น แสดงว่าอาจจะมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และทำให้การจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เปลี่ยนไป เช่น เพศ อายุ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานต์วี ดาวเรือง (2560) ได้ศึกษา ทักษะชีวิตและการวางแผนการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน (ชาย) หลังออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 18 ปีมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีสถานภาพโสด สาเหตุที่ต้องเข้ามาในศูนย์ฝึกเนื่องจากใช้สารเสพติด มีระยะเวลาที่ต้องอยู่ในศูนย์ ฝึกฯ 2 ปีก่อนเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกฯ พักอาศัยกับพ่อแม่และแม่และไม่ต้องมารายงานตัวกับศูนย์ฯ ทักษะ ชีวิตของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พบว่า ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีทักษะชีวิตในระดับมาก โดยมีทักษะชีวิตในด้านการรู้จักตนเอง รองลงคือ ด้านการจัดการกับอารมณ์ ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการสร้างสัมพันธภาพ ด้านการจัดการความเครียด ด้านการสื่อสาร ด้าน (2) การแก้ปัญหา และด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ ส่วนการวางแผนชีวิตของเด็กและเยาวชน พบว่า ใน ภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนชีวิตในระดับมาก มีการวางแผนชีวิตด้านการอยู่ร่วมกับคนใน สังคม โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกับครอบครัว การศึกษาต่อในสายวิชาชีพ และการทำงานตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร พบว่า การพักอาศัยก่อนเข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกฯ มีผล ต่อทักษะชีวิตและการวางแผนชีวิตของเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศศิวิมล เกสียวทอง (2560) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับทักษะชีวิต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และวิจัยครั้งต่อไปซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการวิจัยที่ค้นพบจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ ดังนี้

1. ผู้บริหารนำวิจัยไปสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพในเวทีทางวิชาการ เช่น การแข่งขันทักษะทางวิชาการ การแข่งขันงานศิลปหัตถกรรม เป็นต้น
2. ด้านการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนบอกจุดด้อยหรือสิ่งที่ควรแก้ไขของตนเองได้ ตามลำดับ ดังนั้นผู้บริหารต้องให้ครูสอนให้นักเรียนรู้จักตนเองในการมองตัวเองด้วยความเป็นตัวของตัวเอง

3. ด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนจัดการกับอารมณ์ของตนเองที่อาจก่อให้เกิดปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมตามลำดับ ดังนั้นผู้บริหารต้องจัดให้นักเรียนนั่งสมาธิ สวดมนต์ภาวนาในวันศุกร์ สดสัปดาห์

4. นำผลการวิจัยไปพิจารณาจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โดยเฉพาะด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่องใหม่นอกเหนือจากนี้
2. ควรมีการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาตามนโยบายการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ของผู้บริหารสถานศึกษา กับหน่วยงานเดียวกันอื่นที่มีขนาดเท่ากัน
3. ควรศึกษาการบริหารเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2551). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ อักษร A-L ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. 152.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). **โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ**. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 25(1), 93-102.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2557). **การประชุมวิชาการ เรื่อง กระบวนทัศน์ใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กไทยในทศวรรษหน้า**. นครปฐม : สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมุทร สมปอง. (2558). **การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษา : การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์. (2559). **กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาทิตย์มณี แยมเกสร. (2564). **การบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษาด้านหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต 2564.
- Matthews, S.H. (2014) **A Study of Professional Learning Communities and The Effect On Teacher Practice**. Ph.D. Thesis, Capella University. 154 McDermott
- T.J. (2016) **At the Heart of Professional Learning Communities : How Principal Leadership Practices Influence Teacher Collaboration**. Ed.D. Thesis, Aurora University.
- Kociuruba, Jr.J.P. (2017) **Teachers' Perceptions of Professional Learning Communities and Their Impact on School Culture**. Ph.D. Thesis, Walden University.